

Fonduri europene

ADR Sud-Vest Oltenia

Avansuri peste 30 % au fost acordate înainte de instrucțiunea MIPE

La nivelul Programului Regional Sud-Vest Oltenia au existat, înainte de emiterea instrucțiunii MIPE, situații în care au fost acordate plăți în avans peste limita de 30 % din valoarea contractelor de lucrări.

Astfel de practici au fost aplicate punctual, la solicitarea beneficiarilor, în contextul neclarităților existente anterior cu privire la aplicabilitatea legislației naționale în cazul fondurilor europene. Dintr-un total de 66 de contracte de lucrări depuse spre verificare în cadrul programului regional, în 9 contracte documentațiile de atribuire prevedeau acordarea unui avans mai mare de 30 %.

În alte 9 contracte a fost prevăzut un avans de exact 30 %, iar în restul de 48 de contracte avansul este fie sub acest prag, fie nu este prevăzut deloc.

Potrivit ADR Sud-Vest Oltenia, contractele în care avansul depășește limita de 30 % reprezintă situații punctuale, care sunt analizate individual, în funcție de stadiul de implementare a proiectelor și de impactul potențial asupra derulării acestora.

Rezilierea contractelor de execuție, soluție de ultimă instanță

În cazul în care constructorii invocă dificultăți

financiare și solicită rezilierea contractelor, Autoritatea de Management recomandă utilizarea tuturor mecanismelor contractuale legale care permit continuarea execuției lucrărilor fără încălcarea regulilor privind eligibilitatea cheltuielilor.

ADR Sud-Vest Oltenia subliniază importanța dialogului între beneficiari și executanți, precum și a unei analize comune a soluțiilor disponibile. Printre acestea se numără adaptarea fluxului de plăți în limitele legale, utilizarea garanțiilor prevăzute de legislație, eșalonarea plăților și corelarea acestora cu stadiul fizic al lucrărilor.

Rezilierea contractelor de execuție trebuie să rămână o soluție de ultimă instanță, aplicabilă doar după epuizarea tuturor variantelor legale care pot permite continuarea implementării proiectelor.

Finanțarea nu se pierde automat dacă se reziliază contractele de lucrări

Rezilierea de comun acord a unui contract de lucrări nu conduce automat la rezilierea contractului de finanțare și nici la pierderea fondurilor europene, precizează reprezentanții ADR Sud-Vest Oltenia.

Contractele de lucrări reglementează relația dintre beneficiar și executant, în timp ce contractul de finanțare stabilește drepturile și obligațiile beneficiarului față de Autoritatea de Management.

În aceste condiții, beneficiarii pot relua procedura de achiziție și pot relicita lucrările sau partea rămasă de executat în baza contractului de finanțare deja semnat, cu respectarea legislației aplicabile, a termenelor de implementare și a tuturor obligațiilor asumate prin contractul de finanțare.

Riscul apare doar în situația în care întârzierile cumulate afectează capacitatea beneficiarilor de a finaliza proiectele în termenele asumate.

În cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia, condiția esențială este ca proiectele finanțate să fie implementate cel târziu până la data de 31 decembrie 2029.

În acest context, Autoritatea de Management monitorizează îndeaproape situațiile apărute și colaborează cu beneficiarii pentru identificarea soluțiilor legale care să permită continuarea implementării proiectelor și evitarea pierderii fondurilor europene, după cum ne-au declarat reprezentanții instituției.

ADR Sud-Muntenia

75 de contracte sunt afectate de limitarea avansului

ADR Sud-Muntenia, în calitate de Autoritate de Management pentru Programul Regional Sud-Muntenia 2021–2027 și Organism Intermediar pentru Programul Tranziție Justă 2021–2027, a efectuat, anterior emiterii adresei MIPE, plăți în avans care au depășit pragul de 30 %, la solicitarea beneficiarilor, în baza și în conformitate cu clauzele prevăzute în contractele de furnizare/servicii/lucrări încheiate de aceștia.

În urma verificărilor efectuate de instituție asupra procedurilor depuse de beneficiari PR SM 2021–2027 au fost identificate aproximativ 300 de proceduri care prevedeau, la nivelul specificațiilor tehnice, posibilitatea acordării unor avansuri ce depășeau pragul de 30 %.

Dintre acestea, aproximativ 70 de contracte deja semnate au fost afectate, beneficiarii procedând la retragerea din cererile de rambursare/plată a cheltuielilor aferente până la livrarea echipamentelor sau la modificarea clauzelor contractuale.

În ceea ce privește situația înregistrată la nivelul PTJ 2021–2027, cinci beneficiari au solicitat, prin caietul de sarcini, un avans mai mare de 30 %, același număr urmând a fi afectat. Reprezentanții instituției ne-au transmis că, în situația în care executanții lucrărilor solicită rezilierea contractelor, invocând imposibilitatea financiară de a continua derularea acestora în noile condiții, pot fi avute în vedere

renegocieri ale clauzelor contractuale, cu respectarea condiției ca modificările propuse să nu afecteze rezultatul procedurii de achiziție și să nu contravină prevederilor legale.

Dacă se constată că dificultățile financiare ale executantului sunt ireversibile se poate opta pentru rezilierea de comun acord, cu stabilirea clară a stadiului fizic al lucrărilor, decontarea celor executate și acceptate, precum și definirea obligațiilor ce revin părților ulterior rezilierii.

Finanțarea poate fi prelungită la cererea beneficiarului

În situația în care contractele de lucrări deja semnate sunt reziliate din cauza

imposibilității beneficiarilor de a respecta anumite condiții contractuale, respectiv acordarea unor avansuri mai mari de 30 %, iar lucrările sunt relansate printr-o nouă procedură de achiziție, contractul de finanțare nu este afectat în mod automat și își menține valabilitatea.

Totuși, dacă, în urma rezilierii contractului inițial de lucrări, activitățile proiectului nu mai pot fi finalizate în termenul de implementare prevăzut inițial în contractul de finanțare, beneficiarul poate solicita încheierea unui act adițional pentru prelungirea duratei de implementare, cu respectarea perioadei de eligibilitate aferente Programului Regional Sud-Muntenia 2021–2027 sau a Programului Tranziție Justă 2021–2027.

Pentru a evita pierderea fondurilor, beneficiarii trebuie să reliciteze în termen rezonabil

Rezilierea contractelor de execuție nu conduce, în mod automat, la pierderea finanțării europene, cu condiția îndeplinirii cumulative a unor cerințe esențiale: măsura să fie temeinic justificată și documentată, proiectul să își continue implementarea, iar activitățile și cheltuielile să respecte condițiile de eligibilitate stabilite prin ghidurile de finanțare. Riscul de pierdere a fondurilor apare, în principal, în situațiile în care întârzierile generate de reziliere conduc la imposibilitatea finalizării proiectului în termen sau la neîndeplinirea indicatorilor asumați.

Pentru a proteja finanțarea și a reduce riscul dezangajării fondurilor europene, beneficiarul trebuie să adopte prompt o serie de măsuri: să notifice imediat Autoritatea de Management sau Organismul Intermediar cu privire la situația apărută, să documenteze complet decizia de reziliere și cauzele care au determinat-o, să inițieze într-un termen rezonabil o nouă procedură de achiziție pentru continuarea lucrărilor și, dacă este necesar, să solicite încheierea unui act adițional pentru prelungirea duratei de implementare, cu respectarea prevederilor prevăzute în Contractul de finanțare și ghidul de finanțare specific apelului.

ADR Centru

Circa 65% din beneficiarii privați din PR Centru ar putea fi afectați

În cadrul contractelor de finanțare semnate de ADR Centru au fost situații diferite, în funcție de tipuri de beneficiari (UAT, IMM), tipuri de contracte de achiziție (furnizare/lucrări) și programele de finanțare, respectiv Programul "Regiunea Centru", Programul Tranziție Justă (beneficiari preponderent din mediul privat), Programul Sănătate (pentru instituții publice).

Directorul general ADR Centru, Simion Crețu, ne-a precizat că în privința beneficiarilor

publici, acest aspect este reglementat de H.G. 264/13 martie 2003, unde se stabilește un prag maxim de 30 % la avans, deci nu au fost acordate avansuri mai mari de acest prag. În cazul contractelor de finanțare prin PR Centru a beneficiarilor din mediul privat, semnate înainte de apariția informării transmise de Ministerul Finanțelor, au fost situații când au fost autorizate plăți în avans, peste limita de 30 %, la cererea beneficiarilor.

Acestea au reprezentat, în majoritatea cazurilor, plăți efectuate de beneficiarii privați în cadrul unor contracte de furnizare, contracte care în toate cazurile au fost încheiate cu recepția și punerea în funcțiune a echipamentelor. Și în cazul beneficiarilor din mediul privat finanțați prin PTJ, s-au autorizat plăți în avans, peste limita de 30 %.

Aplicabilitatea limitei avansului la mediul privat afectează mai multe programe de finanțare

Aproximativ 65 % din beneficiarii din mediul privat ai contractelor de finanțare din cadrul PR Centru 2021–2027 au avut prevăzută în contractele de furnizare/prestări servicii posibilitatea acordării unor avansuri mai mari de 30 %. Toate aceste contracte ar putea fi afectate de aplicabilitatea prevederilor HG nr. 264/2003, republicată.

În cazul beneficiarilor privați finanțați prin PTJ, peste 30 % din contractele încheiate până în prezent de acest tip de beneficiari au fost afectate de avansurile acordate. De la data publicării punctului de vedere emis de MIPE

legat de aplicabilitatea HG 264/2003 beneficiarilor din mediul privat, situațiile în care a fost acordat un avans mai mare de 30 % conform specificațiilor tehnice a scăzut simțitor. În prezent, mai puțin de 10 % din beneficiari IMM mai acordă avansuri mai mari, majoritatea spețelor cu referire la avansuri fiind închise.

Beneficiarii din mediul privat sunt sfătuiți să folosească limita avansului și garanția bancară

În cazul proiectelor finanțate prin PR Centru, aplicarea plafonului de maximum 30 % pentru plățile în avans și condiționarea plății avansului de prezentarea de garanții a avut implicații asupra beneficiarilor din mediul privat. Însă, până în momentul de față, ADR Centru nu are cunoștință de existența unor situații în care constructorii să solicite rezilierea contractelor, invocând imposibilitatea financiară de a derula lucrările în noile condiții, întrucât beneficiarii au asigurat din fonduri proprii resursele financiare necesare derulării contractelor.

Recomandarea ADR Centru pentru beneficiarii din mediul privat, referitor la avans, este să acorde avansuri cu precauție și să folosească instrumentul Scrisoare de garanție bancară pentru avans. Aceasta le oferă o siguranță în cazul în care constructorul / furnizorul intră în insolvență. În plus, această scrisoare este și o măsură de siguranță suplimentară, ținând cont că Ord. 1.284/2016 nu prevede solicitarea unei Garanții de bună execuție pentru contractele de lucrări/ furnizare. ■

Simion Crețu, director general ADR Centru